

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Christelijke Hogeschool Windesheim
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 10090
8000 GB ZWOLLE

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
31595883

Bijlagen
1

Datum 25 februari 2022

Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo master Ervaringsdeskundigheid

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geacht College,

Met uw brief van 15 december 2021, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 15 december 2021, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de deeltijd hbo masteropleiding Ervaringsdeskundigheid als bekostigde opleiding te verzorgen in Zwolle.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 14 februari 2022, kenmerk 2021/106, geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de deeltijd hbo masteropleiding Ervaringsdeskundigheid als bekostigde opleiding te verzorgen in Zwolle. Met toepassing van artikel 6.2, derde lid, van de WHW, beperk ik mijn instemming tot de deeltijdvariant.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de voorwaarden a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, negende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe

opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met ssg@duo.nl.

Onze referentie
31595883

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Robbert Dijkgraaf, namens deze,
MT-lid Hoger Onderwijs en Studiefinanciering

Hubert-Jan Albert

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Christelijke Hogeschool Windesheim deeltijd hbo master Ervaringsdeskundigheid Zwolle	2021/106	14/02/2022

Geachte heer Dijkgraaf,

Op 15/12/2021 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Christelijke Hogeschool Windesheim om de hbo master Ervaringsdeskundigheid als bekostigde opleiding te verzorgen te Zwolle (brief van 15/12/2021 met kenmerk 2021-1324). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen. Omwille van de zorgvuldige besluitvorming is op 24/01/2022 de beslistermijn verlengd tot 28/02/2022.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Christelijke Hogeschool Windesheim om de hbo master Ervaringsdeskundigheid als bekostigde opleiding te Zwolle te verzorgen. De commissie adviseert u de toestemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van de bevoegdheid die is vastgelegd in art. 6.2 lid 3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de WHW. Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo master Ervaringsdeskundigheid in Zwolle in deeltijd aanbieden. De opleiding omvat 60 studiepunten en aanvrager wil de opleiding in het Croho onderdeel Gedrag en

maatschappij laten registreren.

Blijkens het opleidingsprofiel richt de master zich op het inzetten en implementeren van ervaringskennis van herstel van een psychosociale kwetsbaarheid, als waardevolle kennisbron in alle sectoren waar mensen met een psychische kwetsbaarheid beter tot hun recht komen (zorg en welzijn, gemeenten, onderwijs en bedrijfsleven). Het beroepscompetentieprofiel Ervaringsdeskundigheid beschrijft drie kerntaken voor de professionele ervaringsdeskundige: (i) ondersteuning bij individuele herstelprocessen, (ii) inrichten van herstelgericht werken in organisaties en (iii) het bevorderen van emancipatie en van de maatschappelijke processen gericht op het tegengaan van stigmatisering en het creëren van maatschappelijke kansen.

De opleiding kent de volgende vijf modules: (i) Ervaringsdeskundigheid, theorie over en reflectie op kernconcepten, visies en positiebepaling, (ii) Sociologische, filosofische en psychologische perspectieven op ervaringsdeskundigheid, (iii) Ethische en juridische kwesties, (iv) Herstelondersteunend management, implementatie en financiering en (v) Praktijkonderzoek: actie- en ontwerponderzoek en intervisie over de voortgang.

De opleiding is toegankelijk voor professionals met een bachelordiploma in het domein zorg en welzijn, onderwijs, management, economie en recht of bewegen en sport die ervaringskennis willen versterken en implementeren om de inclusie van mensen met een psychische kwetsbaarheid te bevorderen in het beroepenveld waar zij werkzaam zijn. Een van de instroomeisen is dat de student in zekere mate zelf een ervaringsdeskundige is.

De opleiding beoogt studenten op te leiden voor functies op het terrein van (i) beleidsontwikkeling en -implementatie, (ii) innovatie en onderzoek, (iii) het (verder) ontwikkelen van ervaringsdeskundigheid, (iv) het ambassadeurschap intern en buiten de eigen organisatie (én internationaal) en/of (v) de brede maatschappelijke inzet en impact van ervaringsdeskundigheid. Afgestudeerden van de opleiding kunnen volgens aanvrager de functie van manager/leidinggevende in de zorg, beleidsmedewerker, projectleider/ -medewerker, docent hoger onderwijs/ trainer, coach/ supervisor, onderzoeker, kwartiermaker en adviseur vervullen.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling. Aangezien de door aanvrager aannemelijk gemaakte arbeidsmarktbehoefte gering is en deels bestaat uit een opscholingsbehoefte, adviseert de commissie u om de instemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van de bevoegdheid in art. 6.2 lid 3 van de WHW.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo master Ervaringsdeskundigheid aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Aanvrager verwijst ter onderbouwing van de landelijke arbeidsmarktbehoefte naar ROA's database Arbeidsmarktinformatiesysteem (AIS) en het Dashboard Spanningsindicator van het UWV.

Aanvrager verwijst tot slot naar een werkveldonderzoek dat aanvrager door Hobéon Management Consult heeft laten uitvoeren. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in het rapport 'Arbeidsmarktonderzoek Masteropleiding Leiderschap in Complexiteit' (2021).

Aanvrager heeft een beroep gedaan op de prognoses van het ROA voor het opleidingstype master farmacie en gezondheidswetenschappen. De commissie beschouwt de prognoses van het opleidingstype master farmacie en gezondheidswetenschappen als enigszins relevant, omdat onder meer de aanverwante hbo masters Health Care and Social Work en Social Work hierin zijn opgenomen. De commissie merkt daarbij op dat, hoewel deze masters aanverwant zijn aan de voorgenomen opleiding, binnen dit opleidingstype vele niet verwante opleidingen zijn geschaard. Daarom biedt dit opleidingstype slechts een indicatie van de toekomstige arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master Ervaringsdeskundigheid. ROA typeert de vooruitzichten in 2026 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als goed en verwacht grote knelpunten in de

toekomstige personeelsvoorziening (zie tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype master farmacie en gezondheidswetenschappen

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026	3000	3	0.6	gemiddeld
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte vervangingsvraag tot 2026	12100	14	2.2	gemiddeld
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte baanopeningen tot 2026	15100	17	2.7	gemiddeld
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026	12300	14	2.2	laag
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	0.98			groot
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	0.98			goed

Bron: ROA AIS

Aanvrager heeft tevens een beroep gedaan op de prognoses van het ROA voor het opleidingstype master management, bedrijfs- en personeelwetenschappen. De commissie acht de prognoses voor het opleidingstype master management, bedrijfs- en personeelwetenschappen eveneens enigszins relevant, omdat hierin de aanverwante masters Innovatie in Zorg en Welzijn, Zorgmanagement en Healthcare Policy, Innovation and Management zijn ondergebracht. De commissie merkt ook ten aanzien van dit opleidingstype op dat binnen dit opleidingstype vele niet verwante opleidingen zijn geschaard. Daarom biedt dit opleidingstype eveneens slechts een indicatie van de toekomstige arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master Ervaringsdeskundigheid. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van dit opleidingstype als redelijk. ROA verwacht enige knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2026 (zie tabel 2).

Tabel 2. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype master management, bedrijfs- en personeelwetenschappen

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026	12800	6	0.9	hoog
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte vervangingsvraag tot 2026	30200	13	2.1	gemiddeld
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte baanopeningen tot 2026	43000	19	2.9	gemiddeld
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026	44100	19	3	gemiddeld
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	1.03			enige
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	1.03			redelijk

Bron: ROA AIS

De commissie constateert dat ROA's prognoses voor de enigszins relevante opleidingstypen een

redelijk tot positief beeld opleveren van de arbeidsmarktbehoefte aan dit type afgestudeerden.

Aanvrager doet ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte een beroep op de spanningsindicatoren voor het derde en vierde kwartaal van 2020 en het eerste en tweede kwartaal van 2021 voor de beroepsgroepen beleidsadviseurs, managers zorginstellingen en overheidsambtenaren. Wat betreft het beroep van aanvrager op de spanningsindicatoren voor de beroepsgroep managers zorginstellingen brengt aanvrager de nuancering aan dat de beoogde master niet primair opleidt tot managers zorginstellingen (omdat het geen managementopleiding betreft), maar dat aannemelijk is dat een groot deel van de professionals die de beoogde master gaan volgen managementfuncties bekleden. De commissie overweegt dat voor de hbo-masteropleidingen geldt dat zij een beroepsgerichte focus hebben en voortvloeien uit een arbeidsmarktbehoefte. De commissie is van mening dat de arbeidsmarktperspectieven voor de beroepsgroep managers zorginstellingen niet direct iets zeggen over de arbeidsmarktperspectieven van de afgestudeerden van de hbo master Ervaringsdeskundigheid, omdat deze master - zoals aanvrager zelf aangeeft - niet (primair) opleidt tot managers in de zorg.

Aanvrager heeft echter middels het werkveldonderzoek aannemelijk gemaakt dat binnen deze beroepsgroep behoefte is aan kennis en vaardigheden waartoe de voorgenomen master opleidt. De commissie is van oordeel dat de spanningsindicatoren voor de beroepsgroep managers zorginstellingen daarom slechts enige indicatie biedt van een behoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. De commissie constateert dat de landelijke arbeidsmarkt voor deze beroepsgroep in het eerste vierde kwartaal van 2020 tot en met het derde kwartaal van 2021 als krap wordt getypeerd. De commissie acht daarnaast de beroepsgroep beleidsadviseurs relevant, omdat het profiel van een ervaringsdeskundige aansluit op het beroep van een beleidsadviseur. De commissie constateert dat de landelijke arbeidsmarkt voor deze beroepsgroep in het vierde kwartaal van 2020 tot en met het derde kwartaal van 2021 als krap wordt getypeerd. De spanningsindicatoren voor de beroepsgroep beleidsadviseurs levert naar het oordeel van de commissie een positieve indicatie van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen master. De commissie acht tot slot de beroepsgroep overheidsambtenaren onvoldoende specifiek om op basis van de spanningsindicatoren van deze beroepsgroep de conclusie te kunnen trekken dat sprake is van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen master.

Aanvrager heeft in 2021 een werkveldonderzoek laten uitvoeren door Hobéon Management Consult. In het rapport 'Arbeidsmarktonderzoek M Ervaringsdeskundigheid' (7 december 2021) heeft Hobéon de resultaten van het onderzoek naar de arbeidsmarktbehoefte voor de nieuwe masteropleiding Ervaringsdeskundigheid beschreven. Er zijn volgens het rapport twee stakeholdersessies georganiseerd (op 28 oktober 2021 en 3 november 2021) met 13 regionale sleutelfiguren uit de arbeidsmarkt waartoe de voorgenomen master gaat opleiden. Het doel van de stakeholdersessie is blijkens het rapport om het opleidingsprofiel van de master Ervaringsdeskundigheid te valideren en om data te verzamelen over de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte. De namen, functies en organisaties van de deelnemers zijn in het rapport weergegeven en de gebruikte vragenlijst is als bijlage opgenomen. De deelnemers hebben blijkens het rapport leidinggevende functies zoals (zorg)directeur, teammanager, kwaliteitsadviseur en lid raad van bestuur en zijn werkzaam bij de volgende organisaties: Arosa, Deltion College, GGnet, GGZ Noord Holland Noord, HVO Querido, Ixta NOA, Jeugdbescherming Overijssel, Keyminds, Landstede, Lister, Pameijer, Zilveren Kruis en gemeente Zwolle. De commissie constateert dat de betrokken werkveldpartijen relevant zijn en functies bekleden waarin zij invloed kunnen uitoefenen op het personeelsbeleid en/of zicht hebben op de inhoudelijke ontwikkelingen in het werkveld. De werkveldpartijen herkennen de toegevoegde waarde van een ervaringsdeskundige. De meerderheid van de respondenten geeft aan (kwalitatieve) behoefte te hebben aan een ervaringsdeskundige op masterniveau. Zij zien vooral een rol voor deze afgestudeerden in de beleidsmatige kant van de organisatie, maar ook als manager die de verbinding kan maken met de werkvloer en de cliënt. Wat betreft het profiel van instromende studenten geven twee

respondenten aan dat de studenten ervaringskennis (lees: persoonlijke herstelervaring) moeten hebben "om dingen in gang te zetten". Alle deelnemers vulden aan het einde van de sessie een online vragenlijst in waarin werd gevraagd naar de kwantitatieve behoefte binnen hun organisaties. Aan de deelnemers is gevraagd hoeveel afgestudeerden met het profiel van de masteropleiding Ervaringsdeskundigheid zij in de komende vijf jaar zouden willen aannemen. Van de 13 deelnemers geven in totaal 8 deelnemers aan dat ze verwachten dat de kwantitatieve behoefte aan professionals met het profiel van de beoogde masteropleiding verder groeit. Blijkens het rapport zijn er jaarlijks 35 baanopeningen bij de organisaties van de respondenten. Extrapolatie naar 2026 geeft volgens aanvrager een totale behoefte van 175 fte in de komende vijf jaar. Ook is gevraagd of er vanuit de eigen organisatie behoefte is om medewerkers middels de voorgenomen masteropleiding bij te scholen. In totaal geven 9 van de 13 deelnemers aan een behoefte te hebben. De interesse is volgens de deelnemers in totaal 16 medewerkers die jaarlijks met de opleiding zouden willen starten. Uit de resultaten van de stakeholdersessies komt in de ogen van de commissie een arbeidsmarktbehoefte aan dit type afgestudeerden naar voren.

Daarnaast heeft Hobéon Management Consult vier interviews (augustus en oktober 2021) afgenomen met sleutelfiguren uit zorg en welzijn. De geïnterviewde werkgevers zijn werkzaam als bestuurder/directeur van GGZ Noord-Holland-Noord, HVO-Querido, IrisZorg en RIBW Overijssel. De commissie heeft geconstateerd dat de betrokken werkveldpartijen relevant zijn en functies bekleden waarin zij invloed kunnen uitoefenen op het personeelsbeleid en/of zicht hebben op de inhoudelijke ontwikkelingen in het werkveld. Aanvrager heeft de verslagen van deze gesprekken bij het dossier gevoegd. Uit de interviews blijkt dat - samengevat weergegeven - de voorgenomen master inspeelt op een kwalitatieve behoefte uit de arbeidsmarkt. Met name behoefte aan het opleiden van masters die vanuit ervaringskennis richting kunnen geven in de ontwikkeling van organisaties (onder ander zorg- en welzijn). Daarbij zijn er dwarsverbanden met maatschappelijke ontwikkelingen. Het profiel van de master speelt volgens de geïnterviewde werkgevers in voldoende mate in op de behoefte. Een van de geïnterviewde werkgevers geeft aan om 2-5% van de omvang van de betreffende organisatie op te (laten) leiden tot master ervaringsdeskundige. Dit gaat over ongeveer 35 arbeidsplaatsen (over een periode van vijf jaar). Van de geïnterviewde werkgevers wil de helft van deze arbeidsmarktplaatsen invullen door werving en selectie en de andere helft door opscholing van zittend personeel. Een van de geïnterviewde wil de master inzetten voor de opscholing van zittend personeel. Vanuit drie bestaande functies is de master een logische volgende stap volgens de geïnterviewden: de senior ervaringsdeskundige, de opleider ervaringsdeskundige en de adviseur herstel- en ervaringsdeskundigheid. Uit de interviews komt volgens aanvrager een jaarlijkse kwantitatieve behoefte naar voren van 7 fte. Hierbij zijn - naar de commissie begrijpt - de behoefte-ramingen van GGZ Noord-Holland-Noord en HVO-Querido niet meegeteld omdat zij ook hebben meegewerkt aan voornoemde stakeholdersessies. De commissie is van oordeel dat de resultaten van de interviews blijken te geven van een geringe arbeidsmarktbehoefte die deels bestaat uit een opscholingsbehoefte.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat de voorgenomen hbo master Ervaringsdeskundigheid aansluit op een geringe arbeidsmarktbehoefte die deels bestaat uit een opscholingsbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Aanvrager verwijst ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte onder meer naar het 'Bestuurlijk akkoord geestelijke gezondheidszorg 2019 t/m 2022' van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (11 juli 2018), de 'Meerjarenagenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang' van vertegenwoordigers van mensen met cliëntervaring en familievertegenwoordigers, gemeenten, zorgaanbieders, woningcorporaties, het Schakelteam personen met verward gedrag en de ministeries van BZK, JenV, SZW en VWS (2018) en de 'Meerjarenstrategie Movisie 2021-2025; Veerkrachtige burgers en hun verbanden' van Movisie (2021).

Aanvrager betoogt dat ervaringskennis onmisbaar is om te komen tot bestuur, beleid en uitvoering die aansluiten bij wat nodig is voor de mensen waar betrokken bestuur, beleid en uitvoering zich op richten (te weten psychisch kwetsbare personen). De aanvrager verwijst daartoe op de eerste plaats naar het 'Bestuurlijk akkoord geestelijke gezondheidszorg 2019 t/m 2022' van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (p. 3, 9 en 10). De commissie stelt vast dat partijen in dit akkoord hebben afgesproken de inzet van ervaringsdeskundigen te stimuleren, onder andere in opleidingen, behandelingen en ondersteuning van cliënten (p. 3). Het akkoord vermeldt voorts dat mensen die hulp zoeken, enorm gebaat kunnen zijn bij de kennis en ervaring van ervaringsdeskundigen. Ervaringsdeskundigen, in dienst van een aanbieder van zorg of ondersteuning, de gemeente of vanuit een cliënten- en naastenorganisatie, kunnen onder supervisie van de regiebehandelaar een belangrijke rol hebben in preventie, in het toeleiden naar en verleiden tot zorg en begeleiding, in het herstelproces van de patiënt in de verzorging en ondersteuning en bij het overbruggen van wachttijden, aldus het akkoord (p. 9). Het akkoord vermeldt tot slot dat in 2019 de inzet van diverse (ondersteunende) beroepen, zoals de ervaringsdeskundig medewerker, gefinancierd wordt vanuit de reguliere tarieven (p. 10). Aanvrager stelt voorts onder verwijzing naar de 'Meerjarenagenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang' dat gemeenten steeds vaker het belang van (de inzet van) ervaringsdeskundigen onderkennen. In deze meerjarenagenda hebben lokale en regionale partijen zich onder meer gecommitteerd ervaringsdeskundigen in te zetten, zoals door het benutten van ervaringsdeskundigen bij beleidsvorming, bij de kwaliteitsborging door gemeenten en instellingen, bij de scholing van professionals en op casusniveau. Landelijke partijen ondersteunen dit door kennisdeling en leermodules ten aanzien van de inzet van ervaringsdeskundigen (p. 5). De commissie stelt vast dat blijkens voornoemde bronnen de inzet van ervaringsdeskundigen vanuit het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de geestelijke gezondheidszorg en lokale partijen wordt gestimuleerd.

Aanvrager verwijst tot slot naar de Meerjarenstrategie Movisie 2021-2025; 'Veerkrachtige burgers en hun verbanden'. Er is volgens Movisie bij betrokken partijen in het sociaal domein nog geen consensus over wat ervaringskennis is, wat collectieve ervaringskennis is, hoe een drager van deze kennis (ervarings)deskundige wordt en in welk domein van taken en functies een betaalde ervaringsdeskundige zich beweegt. Movisie zal de komende jaren het belang van het werken met (verschillende bronnen van) kennis voor innovatie in het sociaal domein verder bevorderen, zowel binnen Movisie zelf als bij externe partijen. In het bijzonder het vindbaar maken van ervaringskennis en het expliciteren van de rol van ervaringsdeskundigen in het sociaal domein vragen om een forse extra investering. Movisie wil op dit terrein samenwerken met landelijke kennisinstituten, zoals de kennisinstituten die zijn aangesloten bij de Kennisalliantie Maatschappelijke Zorg en Ondersteuning (p. 20 en 25). De commissie onderschrijft het betoog van aanvrager dat de voorgenomen master een belangrijke rol kan spelen bij het ontwikkelen van kennis over ervaringsdeskundigheid en de valorisatie van kennis binnen organisaties.

De door voornoemde partijen ondersteunde inzet van ervaringsdeskundigen geeft naar het oordeel van de commissie blijk van een maatschappelijke behoefte aan afgestudeerden van de beoogde hbo master Ervaringsdeskundigheid. De commissie is dan ook van mening dat aanvrager reeds op grond van het bovenstaande een maatschappelijke behoefte heeft aangetoond.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke en een geringe arbeidsmarktbehoefte die deels bestaat uit een opscholingsbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 15/12/2021 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van de Christelijke Hogeschool Windesheim om de hbo master Ervaringsdeskundigheid in Zwolle aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

De master Ervaringsdeskundigheid is volgens aanvrager de enige opleiding op masterniveau die zich specifiek richt op ervaringsdeskundigheid. Er is volgens aanvrager daarom vrijwel geen sprake van een inhoudelijke verwantschap vanuit ervaringsdeskundigheid met andere masteropleidingen. Aanvrager acht de deeltijdmasters (joint degree) Social Work (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Hogeschool van Amsterdam, NHL Stenden Hogeschool en Hanzehogeschool Groningen) en de master M Health Care and Social Work (Saxion Hogeschool) vanuit het arbeidsmarktperspectief verwant. Deze masters kennen volgens aanvrager een zeer beperkte inhoudelijke overlap op ervaringsdeskundigheid, maar hebben wel een focus op de sector zorg en welzijn. Daarnaast acht aanvrager de masters Zorgmanagement (Erasmus Universiteit Rotterdam), Zorgethiek en Beleid (Universiteit voor Humanistiek) en Innovatie in Zorg en Welzijn (Hogeschool Utrecht) enigszins verwant. Deze masters richten zich volgens aanvrager primair op management-, bedrijfs- en personeelwetenschappen en niet op ervaringsdeskundigheid en het verbeteren van de kwalitatieve kant van zorg en welzijn.

De commissie stelt vast dat er momenteel vijf Associate degree opleidingen Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn zijn, maar dat er geen masteropleiding is met een beroepscompetentieprofiel ervaringsdeskundigheid. Daarnaast kennen een aantal opleidingen de specialisatie ervaringsdeskundigheid zoals de Ad-opleiding Sociaal Werk in de Zorg en de hbo bachelor Sociaal Pedagogische Hulpverlening van aanvrager zelf. Gelet op de overeenkomsten voor wat betreft de instroomdoelgroep en de positie op de arbeidsmarkt beschouwt de commissie de door aanvrager vergeleken masters Social Work, Health Care and Social Work, Zorgmanagement en Innovatie in Zorg en Welzijn als aanverwant. De commissie beschouwt de master M Healthcare Policy, Innovation and Management van Universiteit Maastricht eveneens als aanverwant, aangezien deze master onder meer is gericht op het organiseren en uitvoeren van patiëntgerichte zorg en onder meer opleidt tot managers, beleidsadviseurs en onderzoekers. De instroom in de aanverwante opleidingen is de afgelopen drie jaar gestegen (tabel 3).

Tabel 3. Instroom eerstejaarsstudenten in aanverwant bekostigd onderwijsaanbod

Opleiding	Instelling	'16-'17	'17-'18	'18-'19	'19-'20	'20-'21
M Health Care and Social Work (40101), deeltijd	Saxion Hogeschool (23AH), Enschede	22	33	33	41	39
M Healthcare Policy, Innovation and Management (60460), deeltijd	Universiteit Maastricht (21PJ), Maastricht	9	12	16	22	17
M Healthcare Policy, Innovation and Management (60460), voltijd	Universiteit Maastricht (21PJ), Maastricht	110	109	100	109	125
M. Innovatie in Zorg en Welzijn (49132), deeltijd	Hogeschool Utrecht (25DW), Utrecht		84	126	161	174
M Social Work (44116), deeltijd	Hogeschool van Amsterdam (28DN), Amsterdam	26	27	27	24	28
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Nijmegen	20	19	15	18	28
M Social Work (joint degree) (49500), deeltijd	Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen	19	23	22	15	16
M Zorgethiek en Beleid (60953), voltijd	Universiteit voor Humanistiek (23BF), Utrecht	33	23	31	24	39
M Zorgmanagement (60081), deeltijd	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE), Rotterdam	79	76	89	82	77
M Zorgmanagement (60081), voltijd	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE), Rotterdam	111	133	75	111	199
eerstejaarsinstroom	Totaal	429	539	534	607	742

Bron: DUO

Aanvrager heeft op basis van de instroom van verwante masteropleidingen een prognose gemaakt van de instroom. Aanvrager verwacht bij de start van de voorgenomen deeltijdmaster een jaarlijkse instroom van 15 tot 20 studenten. Aanvrager heeft daarbij rekening gehouden met het vereiste van een persoonlijke herstellervaring als toegangseis. De commissie acht de prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo master Ervaringsdeskundigheid wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. De commissie overweegt hierbij dat het aanbod aan (hbo) masteropleidingen gericht op ervaringsdeskundigheid op dit moment ontbreekt, waardoor er gelet op de geringe arbeidsmarktbehoefte en de maatschappelijke behoefte aan dit type professionals ruimte is voor de onderhavige opleiding. De commissie merkt daarbij op dat zij uitsluitend ruimte ziet voor de deeltijdvariant, aangezien de door aanvrager aannemelijk gemaakte arbeidsmarktbehoefte gering is en deels bestaat uit een opscholingsbehoefte.

Vestiging van de opleiding in Zwolle heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo master Ervaringsdeskundigheid in deeltijdvorm te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek. De commissie adviseert de instemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van art. 6.2 lid 3 van de WHW.

Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de voorgenomen opleiding dermate afwijkt van het bestaande verwante opleidingsaanbod, dat dit de keuze voor een andere naam rechtvaardigt. Daarnaast heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de hbo master Ervaringsdeskundigheid in het Croho onderdeel Gedrag en maatschappij wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van de Associate degree opleidingen Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.